

**MASOVNA -
ZAVOD NEINSTITUCIONALNE KULTURE**

23. številka glasila

MASINFO

Z Mostovne, z ljubeznijo

2 Kaj je na stvari

Mostovna v maju

V času, ko tekač preteče desetino razdalje med njim in želvo, se želva premakne za desetino tekačeve pretečene poti. Nato tekač preteče desetino nove razdalje med njima, želva pa desetino njegove desetine. In tako dalje... Tekač naj ne bi nikoli ulovil želve. Takšni tekači smo tudi mi, ki čakamo na Mostovno. Kljub hitremu približevanju končni vselitvi prostore nam vedno nekaj manjka. Kljub vsemu pa so tokrat možnosti resnično velike. Stavba je vsaj na grobo obnovljena, tako da bomo nekako lahko začeli delat.

Selitev pisarne zavoda in urejanje prostorov

Prijateljice in prijatelje zavoda Masovna obveščamo, da bomo v mesecu juniju preselili našo pisarno s Prvomajske ulice na Mostovno, Cesta IX. Korpusa 99a. V novi pisarni bomo začeli z urejanjem prostorov na Mostovni. Vsako nedeljo ob 19h bomo še vedno na voljo vašim obiskom in pobudam. Kmalu pa bomo uvedli tudi uradne ure, tako da bomo dosegljivi tudi med tednom.

Poletne delovne akcije

V mesecih juliju in avgustu načrtujemo kolektivno urejanje prostorov. Pripravljamo delavnico, namenjeno notranji ureditvi prostorov Mostovne in tudi ureditvi dvorišča, ki ni nič manj zanimivo kot samo poslopje. Prostori so trenutno še prazni in nedokončani, tako da bodo vsakršna pomoč in sodelovanje še kako dobrodošli. Podrobnosti lahko pričakujete v junijski številki Masinfa.

Poletno dogajanje

V poletnem času bomo začeli tudi z manjšimi dogodki na Mostovni. Dogajanje bo dopolnjevalo celodnevno delo urejanja prostorov. Prvi večji dogodek pa bo dvodnevni glasbeni festival »City of...«, ki ga pripravlja Klub 13. brat. Predvidoma naj bi se odvijal 5. in 6. julija, na svoj račun pa bodo prišli predvsem ljubitelji trših zvokov. O tem in o ostalih dogodkih vas bomo sproti obveščali preko medijev Masovne.

Masinfo - glasilo Zavoda Masovna

Vpis v Evidenco javnih glasil št. 1718

Glavni in odgovorni urednik: Marko Rusjan

Tehnično urejanje: Simon Markič

Prispevke v tej številki so pripravili Neža Kodrič, N.N., Marko Rusjan in Simon Markič. Z novicami je pomagal Sandi Maver.

Izid glasila omogočata MO Nova Gorica in M Servis Nova Gorica

Tisk: Tiskarna ZIP Šolkan, naklada: 2.500 izvodov

Nova Gorica, maj 2002

Prispevke, obvestila in komentarje za naslednjo številko pošljite na elektronski naslov masovna@hotmail.com ali na Zavod Masovna, p.p.1, 5000 Nova Gorica. Vabljeni tudi v pisarno zavoda na Prvomajski ulici, nasproti Gostola, telefon 05 3023 440.

Masinfo na internetu: <http://www.masovna.org/masinfo>

»Realpolitik« mladinske kulture

Ujetniki koncepta mladinske kulture, prisiljeni v legitimacijo tega pojma skozi sodelovanje z institucijami, se pogosto sprašujemo, kaj naj bi to sploh bilo. Pojem smo sprejeli za svojega, saj le preko njega lahko pridobimo dodatna finančna sredstva za obstoj neprofitnih projektov, ki jim tržna logika (»diktat«) ni naklonjena. Mladinska kultura je seveda bolj ali manj uspešen konstrukt. Mladinska je toliko, kolikor je pač generacijsko povezana, kultura pa je samo zato, ker ni prava kultura. Prava kultura namreč ni mladinska, če zvesto sledimo žargona državne kulturne politike. Mladinska kultura je torej nekaj, kar še-ni-kultura. Prav nič pa ji ne garantira, da bo kdaj status kulture tudi pridobila. V sedanjem infantilnem stanju zelo težko.

Toda zakaj mladinska kultura še ne more biti kultura? Zakaj ne more postati eden izmed althusserjanskih ideoloških aparativov države, ki poziva na okope razrednega boja, na ono stran barikad, domoljube, moraliste in ostalo malomečansko srenjo? Prvi razlog je upravno tehnični. Nosiči mladinske kulture niso prešli skozi natančno določene faze »usmerjenega akademskega izobraževanja« oz. nimajo diplome kulturnih delavcev. In ker niso posvečeni v liturgijo duhovnikov Umetnosti, nimajo legitiimitete, da predstavljajo Kulturo. Drugi razlog je v ideološki problematičnosti mladinske kulture. Mladinska kultura ni nujno državotvorna, mladinska kultura se oplaja iz bogastva globalizacijskih procesov. Nepredvidljiva je in težko obvladljiva. Obvlada se jo lahko le z ekonomsko prisilo. Z usmerjanjem kriterijev državnih in lokalnih javnih razpisov. Tretji razlog je skrit v avtonomiji mladinske kulture. Mladinska kultura ne želi biti kultura. Mladinska kultura želi biti neodvisna. In mladinska kultura se globoko v sebi seveda ne šteje za mladinsko kulturo.

Vemo kaj mladinska kultura ni, ne vemo pa, kaj to je? Ker gre v primeru mladinske kulture za ideološki konstrukt, v realnosti ne najdemo ustreznega pojava, ki bi odražal njen pomen.

Mladinska kultura se pojavi le v javnih razpisih, le ti uspejo združiti nezdružljivo v celoto. Še samo bežen pogled na prijavljene projekte na razpis nam pokaže, da jih druži le institucija, ki je razpis izdala. Projekti naj bi se sicer odvijali zaradi mladih in z mladimi, problem pa je, da se mladi kot socialna kategorija izgubljam. Drugače povedano, ker smo vsi bolj ali manj mladi, je tudi jasno, da smo vsi bolj ali manj stari. Kvantitativna merila od 15 do 30 leta so na papirju jasna, v realnosti pa biološka leta izgubljajo boj s kulturnimi leti (po domače povedano: mlad si, v kolikor se mlad počutiš). Tako nam ostane hibridna mavrična mladinska kultura, ki se poraja na različnih družbenih pozicijah. Za mladinsko kulturo je proglašen tako najstniški pank bend kot okrogla miza o Evropski uniji, ki jo organizira podmladek te ali one politične stranke. Važno, da država poskrbi za mlade.

Z denarjem iz proračuna se resnično lahko požene marsikateri projekt, vendar vsekakor ne vsak. Kriteriji razpisa usmerjajo prijavitelje v določene projekte, ostali projekti pa so le redko izvedeni. Izvedba teh projektov je seveda povezana s prostovoljnim delom. Več kot je proračunskega denarja, več je projektov in več je prostovoljnega dela. Za prostovoljno delo pa je značilna določena stopnja izkorističanja delovne sile. Denarno nadomestilo za prostovoljno delo je na enoto dela manjše kot na povprečnem delovnem mestu. Značilnost prostovoljnega dela pa je, da se ne ustvarja visoka presežna vrednost (razen tiste, ki se izgubi v zunanjih stroških projektov),

ampak opravlja vlogo pomirjevalca potencialnih izbruhoval potlačenega razrednega boja. Prostovoljni delavci so zadovoljni, ker lahko delajo, kar jih veseli. Kot da to ne bi moralo biti zapovedano pravilo! Ob tem se razdajajo in prekomerno energijo porabijo za delo, ki se ne razlikuje veliko od ostalega odtujenega dela v pisarnah, za tekočim trakom in za trgovskim pulmom. Pomirjanje pa poteka tudi na ravni samih mladih uporabnikov. Zapolnitve prostega časa z različnimi delavnicami, ki »mladim« ponujajo nova znanja, uporabna za boljšo prodajo svoje delovne sile v tržni družbi. V najboljšem primeru delavnice omogočajo ustvarjalne izbruhe nakopičenih frustracij v mladih telesih. Umetniške delavnice imajo tako vlogo amortizatorjev, saj poskrajo izbruhe nezadovoljstva. Nezadovoljstvo se materializira (točneje reificira) v umetniških izdelkih. Stvarite so zemljevidi nezadovoljstva. Preko njih poskušamo ugotoviti vzroke nezadovoljstva. Pokažejo nam na nezadovoljneža in na njegov konflikt s kapitalistično družbo. Nikakor pa ne morejo biti rešitev za nezadovoljstvo. Na videz paradoxno je, da naj bi bili najbolji ustvarjalni najmanj problematični, ko pa so prav oni najbolj nezadovoljni. Na žalost mladinska kultura še krepi zgornje prepričanje. Zaradi svoje mavričnosti pa mladinska kultura omogoča različne družbene akcije. Pod njeno toplo gredo se porajajo klice alternativ, ki se poskušajo izmikati usmerjevalnim kriterijem institucij, pričakovanjem lokalnih oblastnikov in naraščajoči kulturni industriji (»industriji zabave«). Ponovno obujene alternative, negacije reklam alternative ni, bivajo v mladinskih centrih in klubih. Pogosto nezavedno subverzivne omogočajo zlitje energij mlajših in izkušenj starejših v težko določljivo zmes. Kar ni določljivo, pa tudi ni obvladljivo. In na tej točki pustimo Praksi do besede...

Marko Rusjan

Iztok Babic

Kaj pravite na to?

Maj je mesec praznovanj in spomina na različne dogodke, ki naj bi ljudstvo združevali na osnovi državno narodne ali razredne pripadnosti. Praznik upora proti okupatorju, upora delavcev proti izkoriščanju, praznik zmage. Odkar je delavski razred pri nas izgubil oblast, in po reviziji dogodkov polpretekle zgodovine, se zdi, da je majske praznike še najbolj primerno praznovati kot dobrodošle dela proste dneve, brez spominjanja na njihov izvor in pomen. Mogoče bo že kmalu glavni praznik postal čaščenje majske ustanovitve evropske skupnosti. Edini moteči dejavnik je bilo ljubljansko zborovanje "upornikov (res?) brez razloga", na katerem so, kako ironično, pripadniki različnih organizacij civilne družbe, ki povečini bržkone še nikoli niso "delali" v običajnem dojemanju te besede, opozarjali na vse večji družbeni razkorak in podleganje različnim zunanjim in notranjim interesom na škodo prebivalcev Slovenije. Tako se sploh ne moremo čuditi, da se je vlada ravno v tem času odločila med nas razposlati svojo verzijo junk-maila v obliku fanzina Natopis. Z džirlo jezikom, reklamnimi polresnicami in lažmi ter lepimi obljudbami naj bi najširše množice končno prepričali v pravilnost pristopa k paktu Nato.

Na vsebino in obliko Natopisa se je vsulo že toliko pripomb, da tudi ta propagandni poskus lahko zabeležimo kot neuspeh.

Kakšne strune bo torej treba ubrati, da bo slovenska javnost Natu postala bolj naklonjena?

Dejstvo je, da je posledice vključitve v Nato zelo težko predvideti. Tako zagovorniki vstopa kot njegovi nasprotniki zaenkrat v glavnem ugibajo in si na pamet in po občutku izmišljajo različne razloge za ali proti ter scenarije dogajanj v prihodnosti.

Pragmatična pokorščina in spriajaznenost s cesarskimi davki se spopada s pragmatično racionalnostjo in trmastim uporništvom. Po številnih neargumentiranih in nasprotujocih izjavah vladnih predstavnikov ter že skoraj paničnih potezah se vseeno zdi, da so v prednosti tisti, ki vstop v Nato zavračajo.

Ena od stvari, ki za vključitev v Nato neizpodbitno držijo, je povečanje deleža državnih izdatkov za vojsko (oz. "obrambo", kot se temu uradno pravi). Pri kroničnem primanjkljaju državne blagajne in povsem nejasnih morebitnih koristih bi že z golj to pri državljanih moralno sprožiti samozaščitni alarm. Jasno je, da bi vstopnica za Nato stala precej več kot "vstopnica za kino", kot so si izmislili v Natopisu. Če bi se kdo pomujal izračunati, kaj bi lahko naredili z denarjem, ki bi ga pojedel Nato (oz. ameriška vojaška industrija), bi nasprotovanje verjetno še naraslo. Zagovorniki imajo hitro pri roki kup svojih protirazlogov. Nato je Evropa. Nato je demokracija. Nato je znanstveno sodelovanje. Ali, spet po Natopisu, Nato je dober, ker je Nato. Vse skupaj se sliši zelo podobno temu, kar smo lahko poslušali v prejšnji ureditvi, ko so perspektivne mladince vabili k vpisu v zvezo komunistov - kakšne čudovite možnosti ti ZK ponuja in kaj vse lahko tu počneš. S partijo je takrat šlo že precej navzdol in v glavnem smo se samo režali, češ, saj tega sploh ne potrebujemo, ali pa za te reči ne potrebujemo več partie.

In res, če pogledamo dosedanje slovenske vojaške akcije, lahko recimo vidimo, da naši vojaki (skupaj z Natom) že sodelujejo v mirovnih operacijah na Balkanu. Slovenija je pobudnica in nosilka akcije razminiranja Bosne, naši pirotehnični inštruirajo vojake v Natovih bazah. Ameriške ladje ne pristajajo v natovskem Trstu, ampak v cenejšem in prijaznejšem Kopru (kljub diverzijam DPZN). Napovedani preustroj slovenske vojske in ukinitev naborništva pa tudi nista odvisna od Nata, ampak sta prej reševanje lastne kože ob vse manjši pripravljenosti za oboroženo služenje vojske in njenemu sicerjnjemu ugledu. Ob omenjanju "demokracije" je sploh zanimivo, da se jo povezuje z vojaško tvorbo in po definiciji nedemokratičnim načinom

delovanja.

Na žalost vplivnosti Nata ni mogoče primerjati z nekdanjo ZK in ob "vabilih", ki dobivajo vse bolj karajoč ton, ne moremo z golj odmahniti z roko. Zahteve postajajo čedalje večje in vse bolj spominjajo na zaščito, ki jo ponuja mafija: bolje, da nam plačaš, sicer se ti lahko kaj zgodi.

Z večino slovenske politike se zdi, da bi zares najraje plačala svoj (naš) davek in potem na veke vekomaj uživala v redu in miru. A vprašanje je, če Nato v resnici zagotavlja red in mir. V vseh primerih Natovega vojaškega posredovanja je šlo z golj za ponovno vzpostavljanje (kakršnegakoli že) reda in miru, večinoma na račun civilnih žrtv in škode. Za "korekturo" napak, ki so jih naredili politiki. Ameriki (kot glavni sili v Natu) je ta način "zagotavljanja varnosti" očitno kar povšeči, saj njen predsednik lahko napoveduje preventivne vojne posege na vse strani - očitno v diplomatsko in demokratično prepirjevanje nima več zaupanja. Izjava ameriškega državnika, da ima politika drugačno težo, če za njo stoji močna vojska, je tako zelo vprašljiva. Razen, če političnemu delovanju namerno zmanjšuje težo na račun vojskovanja.

Slovenska politika preveč resno in naivno pojmuje članstvo ali ne-članstvo v tej ali oni organizaciji, ki naj bi že sama po sebi s svojimi določili zagotavlja enakopravne in pravične odnose med članicami. V resnici se pravila krši podolgim in počez.

Amerika lahko samovoljno ignorira međunarodne sporazume ali mirno dovoli nekaterim državam početje, zaradi katerega druge kaznuje z ognjem in mečem. Številne druge države, tudi v naši soseščini, se poživljajo na sklenjene dogovore in mirno ravnavo tako, kot jim narekujejo lastni interesi. Razne zvezé in povezave jim kvečemu dajejo večje možnosti pritiskov na šibkejše članice. Pri nas pa vladajoča elita najbrž meni, da bodo drugi tako poskrbeli za nas, da se nam sploh ne bo več treba truditi za lastno varnost in koristi.

To pa v resnici pomeni samo to, da lastne varnosti in koristi ne bomo več imeli. Ali drugače, naša varnost in korist bosta izenačeni z varnostjo in koristjo Nata, ali točneje ZDA. "Svoboda ni zastonj," je bil ameriški odgovor na pomislike zaradi visokih stroškov vstopa v Nato. Amerika svojega diktata in zahtev do podrejenih držav seveda ne razume drugače kakor najvišjo obliko svobode.

Nato je nedvomno ena od možnosti za prepoznavnost in do-

Dnevnik ljubitelja marihuane

sobota, 11. maj 2002

Na Kongresnem trgu v Ljubljani je pred dnevi potekala manifestacija Million Marijuana March – manifestacija svobode in strpnosti. Več kot tisoč ljudi se je kljub slabemu vremenu zbralo na manifestaciji, na kateri so med drugim zbirali podpise za peticijo za dekriminalizacijo uživalcev marihuane, uporabe kanabisa v medicinske namene in spodbujanja gojenja industrijske konoplje. Sam sem po spletu okoliščin podpisal neko drugo peticijo. Pač. Ne vem, kaj sem podpisal.

Verjetno nisem edini.

16.40 – Ljubljana - zahod

Dilema nastane že po prečkanju avtocete na robu mesta. Kako do centra? S kolegom se preudarno odločiva, da je mestni avtobus najboljša odločitev.

17.00 – Kongresni trg, sredina

Na odru se dogaja. Bend končuje zadnje komade. Na vrti so govorniki. Predstavnik vladnega urada za droge Matej poda svojo podporo priediteljem shoda. Je morda tudi on ravno prej kadil? Morda, toda v tem trenutku potrebujem skodelico kave z mlačnim mlekom. Verjetno zato, da bom zraven lažje pojedel košček čokoladne rezine.

17.30 – Kongresni trg, zelenica

Po pregledu situacije ugotovim, da se lahko poha in rola kanone kjerkoli. Policijski se mirno sprehajajo okoli parka. So na preži. Pod bližnjim drevesom vidim prijateljico. S kolegom prisedeva. Kanoni se rolajo. Zadetost se stopnjuje. Slišim bobnarje.

18.30 - Kongresni trg, sredina

Odločim se, da pobiže pogledam vlakna industrijske konoplje. Na bližnji stojnici prodajajo rizle po znižani ceni, toda danes

le-te niso problem. Marihuana pa tudi ne. Opazim nekaj mladih s steklenico vina v roki. Začutim tesnobo, ki mine takoj, ko mi prijatelj ponudi pločevinko piva. Rola se naprej. Zadetost se stopnjuje, koncerti pa nadaljujejo. Na sredini trga rišejo. Moj pogled se ustavi na umetnini, v kateri se prelivajo črni odtenki.

19.30 – Kongresni trg, zelenica

Kolega se je na zelenici zasedel. Kanone je nehal štetiti že veliko časa nazaj. Rastamani so vse povsod. Všeč so mi. Njihovi »svaljki« so svojevrstna umetnina.

20.45 – Kongresni trg, 20 metrov stran od sredine

Redarji so nas dokaj vlijudno nagovorili, naj se umaknemo 20 metrov stran od sredine trga. Še malo prej so nas odstranili s parka. Povsod ogorki. Ne čutim več nekega vsespološnega veselja. Pogledam okrog sebe. Nikjer več množice, samo redarji in mi. Zrolamo še enega in se odločimo, da je stvar zrela za muvring.

22.30 – Metelkova mesto, nekje zunaj

Čutim toplico. Čutim, da se veselje vrača. Pa tudi kanoni se rolajo naprej. Sprehodimo od enega konca do drugega in se zasedimo pred teatrom Gromki. Danes je na vrsti jazz. Naj bo, si komentiram sam pri sebi, nisem ravno No. 1 fen te glasbe. Vzkljije debata, kako bi potekalo življenje, če bi lahko nekaznovano kadili kanone in rolali jointe vedno in kjerkoli po naši metropoli. Pa tudi druge.

00.30 – Teater Gromki, ob zidu

Jazz koncert se je začel. Po nekaj minutah postanem privrženec te glasbe. Padem noter in čutim, kako mi glasba potencira zadetost. Glasbeniki se po nekaj komadih kopajo v lastnem znoju. Moje misli so povsod.

02.30 - Metelkova mesto, nekje zunaj

Tokrat se odločimo, da ne bomo zopet plezali na konstrukcijo, ki prav kliče po tem. Raje smo spodaj. Legalizacija gojenja in uporabe marihuane je trenutno nepojmljiva. To o dekriminalizaciji uživalcev marihuane pa je dokaj spodobna misel, ki jo bo treba širiti in spodbujati.

Pomislim na tiste, s katerimi sem zadnje čase rojal; bančnik, arhitekt, gradbeni delavec, direktor kadrovske službe, klošar, fotograf, študent, dijak, špediter, glasbenik, novinar, zavarovalniški agent, pevka... Naštrel bi lahko tudi tvoj poklic, če ga še nisem. Toda raje zvijem še enega. Zadetek je vedno zadetek.

ločeno mednarodno opredelitev posamezne države. Ni pa niti edina niti ne nujno najbolj ustrezena. Načelom miru in varnosti, ki jih Nato uradno zagovarja, se lahko pridružiš na številne načine. Recimo s spodbujanjem enakopravnosti, strpnosti, miroljubnega sožitja brez nasilja. Čeprav Slovenci na teh področjih nismo ravno višek stvarstva, bi lahko z nekaj truda in pravilne spodbude najbrž tudi v mednarodnem delovanju bili uspenejši kot v kakšnih hudič vojaških posegih. Žal je preventivno delovanje in reševanje nesoglasij pred izbruhom nasilja veliko manj spektakularno in nima toliko junakov kot paradiranje v družbi velikih zaveznikov po zmagovalih - etudi nesmiselnih in nepotrebnih - spopadih. A naši politiki se kot kaže že vidijo v tej vlogi. Prepričati je treba le še ljudstvo. Nasprotovanje ali vsaj omahovanje taistega ljudstva pa gresta predstavnikom Nata vse bolj v nos. Zaenkrat so še diplomatsko obvladani, čeprav jim vse bolj pogosto uidejo tudi začudene ali omalovažujoče izjave. V Nato bo Slovenija skoraj zagotovo povabljena, kar kaže, da si Nato od nas obeta koristi. Nasprotno pa na naši strani pravih koristi ni mogoče prepozнатi, vsaj dosedaj bi si drznil trditi, da smo imeli kvečjemu škodo. Gotoovo pa lahko pričakujemo dodatne pritiske na pridružitev Natu,

tako zunanje kot domače. V množici kandidatov, ki so Natu odkrito naklonjene, je Slovenija edina črna ovca, takorekoč motnja v sistemu. Zavrnitev vstopa bi bil za Ameriko nepričakovani udarec, saj bi to pomenilo, da se lahko majhna in nepomembna država lahko odloči tudi za obstoj izven ameriškega okrilja, kar postavi pod vprašaj ameriške težnje po svojem neposrednem vplivu na vse "civilizirane države". Slab zgled za morebitne druge omahljivce bi bil pri zagovornikih širitve zelo nezaželen, saj bi, čeprav samo simbolično, vsaj malo načel ugled in moč Nata in ZDA. Ob takem razpletu lahko seveda tudi pričakujemo, da bi v ameriških očeh Slovenija čez noč iz hvaljene in vabljene države postala leglo nedemokratičega razvratu in prijateljev mednarodnega terorizma, čemur bi sledile ustrezne sankcije.

Vprašanj je dilem je pred vključevanjem več kot preveč. Edini, ki brez sence dvoma vztrajajo v svojem prepričanju, ostajajo slovenski državniki. Ker ob tem zaenkrat še niso bili sposobni predstaviti dovolj trdnih in resnih argumentov, se moramo spet spomiti na mašijo in vprašati: ali so mogoče že dobili ponudbo, ki je ni bilo mogoče zavrniti?

Simon Markič

Bog je kompozicija

Zgodovina razplojevanja je zgodovina življenja sploh, roman o najpomembnejšem, najbolj tehtnem dogajanju, ki se je in se še odigrava na našem malem planetu. Resni biologi bi sicer pripomnili, da je najvažnejši živiljenjski pojav presnova, zakaj živiljenje brez ploditve in seksualnosti bi bilo teoretično možno. Toda takšno živiljenje ne bi imelo možnosti za razvoj; ne bi bilo nič drugega kot pošastna tворba, ki bi živel na Zemlji kot smrti zapisan rakasti zajedavec.

Že tisočletja se išče večno živiljenje brez smrti in ponovnega porajanja, statično živiljenje, ki ne bi bilo vezano na napredek generacij. Vendar naj si posameznik še tako želi fizične nesmrtnosti, kakor hitro se sistem ne bi več pomljal, bi Zemlja postala umirajoč planet.

Na začetku je bilo vse bolj preprosto, vendar ni zato nič lažje doumeti in razložiti red, ki je takrat živiljenje ustvaril. Darwinova teorija evolucije z naravno selekcijo je zadovoljiva, ker nam pokaže, kako se je lahko preprostost spremenila v zamotanost, kako so se lahko neurejeni atomi razvрščali v vedno bolj zamotane strukture, dokler ni iz njih nastal človek. »Preživetje najspodbnejših« je pravzaprav poseben primer splošnejšega zakona »preživetja stabilnejših«. Stvari, ki jih vidimo okoli sebe in za katere mislimo, da potrebujejo razlagi in poimenovanje, npr. bitja, skale, galaksije, morski valovi..., so vse v večji ali manjši meri stabilne strukture atomov. Milni mehurčki težijo v okroglo obliko, ker je to stabilna oblika tanke mrone, napolnjene s plinom. V vesoljskem plovilu je voda stabilna v okrogli obliki, na Zemlji, kjer vlada težnost, pa je stabilna površina stoeče ploske ploska ali vodoravna. Kristali soli težijo h kockasti obliki, ker se tako najbolj stabilno združijo natrijevi in kloroviioni. Vodikovi atomi, najpreprostejši od vseh atomov, se v Soncu zlivajo v tam bolj stabilne atome helija. Podobno nastajajo v zvezdah po celiem vesolu, nastajali pa so tudi med »velikim pokom«, ki je po najbolj uveljavljeni teoriji povzročil nastanek vesolja.

Atomi stremijo k urejanju v stabilne strukture in si nato prizadevajo, da v takem stanju tudi ostanejo. Stabilnost proteinske molekule, npr. hemoglobina, ki ima obliko trnovega grma, je v tem, da dve verigi, sestavljeni iz enakega niza 282-tih aminokislin (vsaka od njih vsebuje nekaj ducatov atomov), težita tako kot dve vzmeti k vedno enaki umiritvi v tridimensionalno zavito obliko. Pred nastankom živiljenja se je namreč dogodila nekakšna osnovna evolucija molekul.

Najzgodnejša oblika naravnega izbora je bila selekcija stabilnih in izločitev nestabilnih.

V nekem trenutku pa se je izoblikovala tudi posebna molekula, imenovana replikator. Ni nujno, da je bila največja ali najbolj zapletena, a imela je to lastnost, da je lahko delala kopije same sebe, torej se razmnoževala. Zdi se malo verjetno, da se to zgodi, a »nikoli ne reci nikoli«. Stvari, ki so v našem živiljenju verjetne v tolikni meri, imamo praktično za nemogoče. Pri svojem človeškem ocenjevanju pač nismo navajeni računati s stotinami milijonov let. Dovolj je, da se takšna molekula pojavi le enkrat in že imamo po določenem času veliko število enakih kopij. Toda značilnost vsakega procesa kopiranja je, da ni popoln. V vsakem avtorskem besedilu se najde napake. Vendar so to napake prve generacije, ki ne pačijo preveč pomena. Pred iznajdbo tiska, ko so bile knjige, npr. evangeliji, prepisovani na roke, so vsi pisarji, pa če so bili še tako natančni, delali napake, nekatere celo popravke, še posebno pri prevodih. Če bi vsi uporabljali isti jezik in prepisovali iz istega izvoda, bi še nekako šlo, tako pa je bilo možno, da so hebrejsko besedo »mlada žena« prevedli v grščino kot

izključno »devica«.

Za progresivno evolucijo pa je bistveno, da je prišlo do napak. Napak, vzetih v smislu preizkušnje učinkovitosti obstoječega in njegove morebitne alternative. Ne ve se, kako natančno so prvi replikatorji izdelovali svoje kopije, a njihovi današnji potomci, molekule DNA, so v primerjavi s človeškimi postopki izredno natančne. Vseeno pa so se »napake« pojavljale in kopile in tako omogočile raznovrstnost. Preživele so tiste inačice, ki so bile ali bolj dolgožive ali da so se hitro kopirale ali da so se natančno kopirale. Razvojni trend teh treh oblik je potekal k vedno večji številnosti dolgoživih / rodovitnih / natančnih. Če imamo zgodnjе molekule za žive ali ne, bile so predniki živiljenja. Bile so naši pradedje.

Se je postopno izpopolnjevanje tehnike in spretnosti, ki so jo replikatorji uporabljali, da bi preživel, kdaj sploh končalo? Časa za izpopolnjevanje je bilo dovolj. Kakšna je njihova usoda čez štiri milijarde let? Izumrli niso, ker so mojstri preživetja. Ne smemo pa pričakovati, da še vedno le prosti plavajo v morju. Že dolgo je od tega, kar so se organizirali tudi v sisteme, ker so zaradi prenatpanosti izgubili rajske svobode v »prvotni juhi«. Ločeni so od zunanjega sveta, upravljajo ga na daljavo izza okopa varnosti, ki jim ga nudijo naša telesa. Poznamo jih kot gene. Kombinacija genov, torej vsak posameznik, mogoče ne živi dolgo. Geni sami pa zaradi razmnoževanja genskih kompleksov in njihove pogostosti živijo mnogo dlje. Posamezni gen si lahko zamislimo kot informacijsko enoto, ki preživi s pomočjo dolge vrste posameznih teles. Nosilec informacije pa je lahko tudi neživ ali abstrakten npr. predmet ali glasba. Gre samo za drugačno strukturo nosilca, a izbor najboljših in težnja k razmnoževanju ostaja ista. Človek je izjemna kombinacija, ker učinkuje tudi na nebioloških in nefizičnih ravneh prenašanja informacijskega zapisa. A se zato lahko dogaja, da se ob površni selekciji prenašanja vedenja skozi čas, širijo tudi napačne formulacije, do take mere napačne, da bi paralelno živo bitje s takimi anomalijami gotovo ne preživel. Abstrakcija gena je imenovana mem. Dowkinsova skovanka obstaja še od leta 1976, torej je memetika veja znanost, ki je še v plenicah. A dojenček ni zaradi svoje rosne starosti nič manj človek kot je odrasel genetik.

Človek je v zadnjih stoletjih izumil vrsto naprav, ki lajšajo komunikacijo in replikacijo. Tisk, radio, televizija, telefon, sateliti, letala, internet... vse to je raj, kot je bila raj »prvotna juha«, za razmnoževanje memov, nad katerimi skorajda nimamo kontrole. Skuša se sicer uveljaviti cenzuro, toda to ni rešitev, saj kdor manipulira z informacijami, ta mora braniti, kar skriva in za to uporablja represivne, napram nevednim škodljive ukrepe. Bolj se moramo osredotočiti na biološke transferje memov z učinkovitim etičnim sitom. Ker se namreč v memih razvijajo predvsem lastnosti v korist njihovega lastnega razmnoževanja, ki gre lahko na račun posameznika ali družbe, je jasno, da se je pojavila v teh novih virtualnih okoljih tudi kopica nevarnih memov. Treba bo razviti memetične ekvivalente antibiotikov, ki bodo naše ume ter družbo zdravili pred nevarnimi okužbami...

Najprej je potrebno osvetliti preteklost in tam na že dokazanih in popravljenih napakah poiskati principe, ki omogočijo zmoti, da lahko dolga stoletja hrana primat, po drugi strani pa zdravo kontinuiteto znanja podprtati in povleči rdečo nit nagona po ohranitvi skupnosti, ki naj prevlada nad sebičnostjo. Neža Kodrič

Slastičarna

Pod tem imenom se skriva zbirka zgodb, razmišljjanj, poezije, risb, stripov in fotografij erotične vsebine. Knjižico je uredila Tea Hvala, poznavalcem obskurnih tiskovin znana po fanzinu Pssst!, pripravljala pa je tudi radijsko oddajo Sladostrastje na Ljubljanskem Radiu Študent. Sodelovalo je veliko avtoric in avtorjev iz vsega sveta. Kot vse pripadnice in pripadnike iste živalske vrste jih druži nagnjenost k predajanju ali pa samo hrepenenju po telesnih oziroma erotičnih užitkih. Pri tem pa se sami opisi seksualnih doživetij berejo kot zabavne anekdote, medtem ko šele opisi hrepenenj in poželenj pustijo domišljiji prost pot. Namen knjižice ni teoretsko razglabljanje o erotiki, ampak predstavitev posameznikovega doživljanja erotičnega. Tako kot ga celega prežema. Skrbno izbrane misli bolj ali manj znanih piscev pa le še povečajo učinek Slastičarne. Kot na primer o norosti kot lastnosti, ki nas privlači na drugem človeku. Knjižico lahko naročite na naslov Tea Hvala, KUD Anarhiv, Masarykova ulica 24, 1000 Ljubljana ali na mail: tea.hvala@radiostudent.si

9. Rototom Sunsplash Reggae Festival

21. 6. – 30. 6. 2002

Osoppo (Videm – Italija), Parco del Rivellino
www.rototomsunsplash.com

Okusite barve, ritme in vibracije Jamajke na desetdnevnom miroljubnjem srečanju v pravem mestu reggaeja. **Osoppo, Parco del Rivellino** (20 km od mesta Udine – Videm), od petka, 21. junija, vse do nedelje, 30. junija 2002. Privoščite si reggae počitnice v prijetnem gorskem kraju! Glede na to, da organizatorji pričakuje letos v desetih dnevih druženja obisk okrog 100.000 ljudi, so se odločili, da ponudijo čimveč aktivnosti preko celotnega dneva. Za najmlajše bo poskrbljeno s prostorom za igranje, ki bo letos v znaku afriških barv, afriške kulture in pravljič ter seveda afriških ritmov. Veliko bo tudi debatnih krožkov in seminarjev na temo svobode, človekovih pravic, predstavljen bo projekt »SOS Jamajka«, obenem bodo potekale delavnice joge, svoj prostor pa bodo dobili tudi privrženci delavnic kot so npr. Kuhrske in obrtnje, preko dneva pa si boste lahko ogledali filmske in gledališke predstave, performanse, fotografiske razstave, ponujen bo opremljen prostor, namenjen za šport. Rototom Sunsplash vam torej ponuja aktiven dopust v dopadljivo urejenem in opremljenem kampu.

Nastopajoče skupine:

21.06. Alpha Blondy, Rasites
 22.06. Beres Hammond, Lee "Scratch" Perry, Gentleman, B.R.Stylers
 23.06. Don Abi, Radici Nel Cemento, Issa Bagayogo
 24.06. U Roy, Almamegretta, Chop Chop Band
 25.06. Wailers, Sud Sound System, Franziska
 26.06. Aswad, Prince Malachi, Arpioni
 27.06. Mory Kante, Dub Syndicate, Selecter, K2r-Riddim, Link Up
 28.06. Luciano feat. Mikey General, Lady Saw, Lady G, T.O.K.
 29.06. Gilberto Gil, Lucky Dubem, Suoni Mudu
 30.06. Frankie Paul, Dennis Alcapone, Nazarenes, Firenze Showcase (Il Generale + Jakalone + Jahmento + Tony Moretto), Pitura Freska
 Vstopnice: Ideal Turist (KP), Zoso (GO), Hard Rock Shop (LJ), Ekopol (CE), Aligator (KR)

Bela knjiga – nova spodbuda za evropsko mladino

Urad RS za mladino je sredi maja predstavil slovenski prevod Bele knjige evropske komisije o politiki mladih. Slovenija je Belo knjigo prevedla prva med kandidatkami za vstop v evropsko skupnost. "Nova spodbuda za evropsko mladino" na novo opredeljuje mladinsko politiko na osnovi evropskih izkušenj s podprtanjem mladinskih dejavnosti ter vključevanju in aktivnemu sodelovanju mladih v družbi. Upamo, da bo dokument in njegovo izvajanje še dodatno vzpodbil in omogočil različne mladinske, predvsem samoiniciativne dejavnosti.

House Spectrum DJ Aleksija

Svojo prvo ploščo, kompilacijski CD "House Spectrum 01" je v začetku maja izdal goriški DJ Aleksij, eden najboljših domačih poznavalcev in promotorjev house zvokov. Za ljubitelje gotovo prava stvar za prenos klubskih užitkov v domače sobe.

ŠKUC gledališče v sodelovanju z Društvom Atelje 2050 napoveduje krstno uprizoritev mono-komi-tragedije Ime mi je Damijan slovenske avtorice Suzane Tratnik. Premiera bo v četrtek, 6. junija 2002 ob 20.00 v prostorih galerije Atelje 2050 na Vilharjevi cesti 3/a. Vstopnina 1.500,00 sit. število sedežev je omejeno ponovitve:

7.6. ob 19.00 v galeriji ŠKUC, Stari trg 21
 11.6. ob 20.50 v galeriji Atelje 2050, Vilharjeva 3/a
 13.6. ob 20.50 v galeriji Atelje 2050
 20.6. ob 20.00 v klubu "Monokel" - Metelkova
 Vstopnina na ponovitvah 1.000 SIT

Metric

Gledališka miniaturka za 3 (tri) ženske in torbico Klub Gromka, Metelkova
 Zadnja ponovitev v nedeljo, 26. maja

VII. Mednarodni Jazz Festival Cerkno 2002

Cerkno, 23.-25.05.2002
 podrobnejše o programu in spremjevalnih dejavnostih na <http://www.gabrijel.si>

23.05. Otvoritev festivala ob 17:00 (v primeru dežja Želinc) Big Band ETA Cerkno, Ansasa Trio (SLO)
 24.05. ob 20:00 Perpetuum Jazzile (SLO), Fred Frith "Maybe Monday" (GB / USA), Nikola Matović Trio (SLO / I)
 25.05. ob 18:00 Duo Pavarotti (SLO) Zlatko Kaučič / Aleš Valentiničič, Štefbet Rifi, Mitteleuropa Ensemble (I), Vasil Hadžimanov Band (YU)

MC Podlaga, Sežana

Podrobni program kluba na www.mcpodlaga.com
 08.06. ob 22h
 Evereve (Gothic Metal, Nemčija) + gosti DJ ArsMorendi in DJ Vrag

Deskle 24.05. Demolition Group, Howitzer

TheArt&Co, 24.05. Kawabata Makoto (Japonska, psihedelija), Jennifer Gentle (Padova)

Kam naj se dam?

Ob dnevu mladosti po Sloveniji

Senovo, pred Domom XIV. divizije. Od 15. ure dalje odvijale delavnice (likovne, fotografške, žonglerske), družabne igre in ostale aktivnosti za otroke, katerе bo popestril prihod Bohorske konjenice in nastop najmanjšega letečega cirkusa "Brez panike!"

Na otvoritvi ob 14:30 bo nastopil Pihalni orkester DKD Svoboda Senovo, v večernem programu (po 21. uri) pa bodo nastopili Šumski iz Zagreba in C.O.G. iz Osijeka.

MKC Underground Festival

Maribor, ob 19:00 v dvorani Gustaf

Druga vrsta, Meadows, Nagana, Skul, Rebellion, Kord, Mal o bo, Muškat Hamburg

Gostje iz UK: U. K. Subs

Ambasada Gavioli in Mladinski Izolski Center predstavlja The Way To Freedom...

Multimediji dogodek s performansi in atraktivnim DJ-setom.
Podrobnejne na www.ambasada-gavioli.com

Zaključek Dnevov mladih in kulture 2002

Velenjski grad ob 19.00.

Rock koncert, nastopajo Consolidated (ZDA), Psihomodo pop (CRO), Urban & 4 (CRO), Niowt (SLO), Štirje pravi dedci (SLO) in Man Zero (CRO).

V primeru slabega vremena v Rdeči dvorani Velenje!

Vstopnine ni!

<http://www.dmkult.net/>

Soča Reggae Rversplash 2002

11.7.-14.7.2002, Tolmin

www.vinylmaniarecords.si

11.07. Del Arno Band, New Born Creation, Boo Boo Vibration, Dubious Neighbourhood

12.07. Buju Banton, Sud Sound System, Tha Flow

13.07. Lee »Scratch« Perry/ Mad Professor & The Sane Inmates,

B.R. Stylers, I-Shen Rockers, Natty Bobby & Ras Milo

14.07. Irie Vibes, B-Fine Rasta Movement, Authentics, Dečija

Radost, Siti Hlapci, Elvis Jackson, Pridigarji, Superhiks

Non-stop sound-system: Japhed Sound System, Reggae Power ,

Dubtafari, Bass Culture, Lucky Punch Sound... In seveda druge aktivnosti: od športa, kulture, filmov do kuhinje.

Kobarški sejem

Kobarid, 15.6. od 12.-18h, osnovna šola

Tradicionalni sejem letos poteka v organizaciji mladinski skupin (Klub tolminskih študentov, Škuc - enota kobarid/ breginj), ki dajejo prireditvi novo obliko in vsebino.

Letošnji sejem je namenjen predvsem mladim, bolj kot na tradicijo pa se opira na aktualne potrebe in želje mladih. Zaradi nezavidsljivega pretoka informacij o delovanju mladinskih društev so se organizatorji odločili, da bodo to leto 'sejemske' ponudbo predstavljala društva in organizacije, ki se ukvarjajo z mladinsko problematiko oziroma skrbijo za kakovost livljenja mladih, in vabijo vse zainteresirane k sodelovanju in predstavitvi. Poleg info-sejma bodo potekale tudi spremljevalne dejavnosti (projekcije, cyber-café, risanje grafitov, koncert...).

10.06. Ljubljana, Hala Tivoli:

Rammstein, Siddharta

Masovna
p.p.1
5000 Nova Gorica

**POŠTNINA PLAČANA PRI
POŠTI 5101 NOVA GORICA**

TISKOVINA